

СТАРТАПИ В ХІМІЇ. ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ

Євгенія Біла, доцентка, Микола Обушак, професор
кафедра органічної хімії

Львівський національний університет імені Івана Франка

Хімія – наука про речовини, їхню будову та властивості. Згідно цього означення і подають матеріал у підручниках з хімії. А ще хімія – експериментальна наука, яка сама створює свій предмет. Хіміки синтезують нові речовини та досліджують їх. І це чи не найпривабливіший бік хімії. Учні середньої школи часто захоплюються предметом: проводити хімічні експерименти цікаво і пізнавально. Але чому так мало з тих, кому цей предмет подобається у дитинстві, обирає у дорослому житті фах хіміка?

Сьогоднішній світ прагматичний. Обираючи фах, молода людина задумується про те, яку користь приносить праця хіміка? Як хімічна наука може служити людині, як може вирішувати складні науково-технологічні проблеми?

Одним із важливих аспектів викладання хімії повинна бути спрямованість на практичне використання хімічних знань, демонстрація можливостей втілювати хімічні ідеї на практиці, що дає змогу отримувати не лише моральне задоволення від праці, а й реальні дивіденди.

Тому інформацію про успішні проєкти, які реалізовували і реалізують зараз із використанням хімічних знань, потрібно за можливості подавати при викладанні окремих тем. Виробництво цукру може принести величезні прибутки за умови використання новітніх технологій, як це було з Симиренками та Терещенками. Виробництво антисептиків немислиме без знання хімії. А перші пеніцилінові та сульфамідні антибіотики не лише відкрили можливість боротьби з інфекціями, а й започаткували фармацевтичну хімію, одну з найбільш прибуткових галузей виробництва. Дослідження винної кислоти дозволило Пастеру врятувати виноробство у Франції. Електрохімічне добування алюмінію відкрило нові перспективи у металургії. Використання мінеральних добрив з подачі Лібіха спричинило революцію у сільському господарстві. Серед сучасних найвдаліших стартапів – виробництво агрохімікатів та біопестицидів (компанії Provivi, Safex Chemicals).

Саме важливість хімічних дисциплін для розвитку практично всіх галузей господарства зумовлює необхідність збільшення кількості годин, відведених на вивчення предмету, включення хімії як базової дисципліни ЗНО для вступу не лише на хімічні, а й на медичні, сільськогосподарські, ветеринарні спеціальності.

“Виявляйте цікавість до священних приміщень, свідомо названих лабораторіями. Вимагайте, щоб їх ставало все більше і щоб вони були добре обладнаними. Це храми майбутнього, запорука достатку і комфорту”. Ці слова Л. Пастера актуальні і сьогодні.